

REFERAT |KRS| Kommunalutvalget (2007-2015) d. 09-11-2010

Mødedato Tirsdag d. 09. november 2010 kl. 09:00

Mødested Formannskapssalen

Indholdsfortegnelse

Skolestruktur i Kristiansand.....	3
Handlingsprogram 2011 - 2014 Organisasjonssektoren.....	19
Forslag til handlingsprogram 2011-2014 - Årsbudsjett 2011 Økonomisektoren.....	20
Forslag til handlingsprogram 2011 - 2014 Kirkelig fellesråd.....	21
Sektor 5.2 - Forslag til handlingsprogram 2011 - 2014 - Årsbudsjett 2011.....	23
Aktivitetssenteret på Marinetomta - kjøp av de offentlige arealene.....	24
Lumberområdet. Næringsstrategisk vurdering av arealbruk i kommunedelplanen.....	31

Dato: 14.09.2010
Saksnr.: 201003664-52
Arkivkode E: 144 B11
Saksbehandler: Marie Føreland/Svein T. Kvernes

Saksgang

Oppvekststyret
Kommunalutvalget
Formannskapet
Bystyret

Møtedato

28.09.2010
12.10.2010
20.10.2010
27.10.2010

Skolestruktur i Kristiansand

Sammendrag:

På bakgrunn av politiske vedtak og skolestrukturutvalgets anbefalinger lagt fram i rapport april 2010, fremmer Rådmannen i denne sak forslag til endringer av skolestruktur i Kristiansand.

Gjennom skolestrukturarbeidet og vurderingene i denne sak, er det ikke bare fokus på å legge ned eller slå sammen skoler. Forutsetningene for å kunne gjøre endringer med eksisterende struktur/skoler er at de er mulig å opprettholde en god kvalitet, at det er gjennomførbart og at det er fornuftig å gjøre i et langt perspektiv.

Denne strukturgjennomgangen bekrefter langt på vei tidligere vurderinger om at det er begrensede muligheter for å få til en optimal struktur ved å endre det eksisterende.

Det økonomiske potensialet ligger minst like mye i veivalg for fremtiden. Det legges nå til grunn at enheter generelt bør være større og at kapasitetsutnyttelsen optimaliseres før eventuelle nye skoler bygges.

Dette innebærer at Kristiansand kommune fortsatt vil ha en kostnadskrevende struktur, men blir gradvis mer rasjonell/effektiv.

I forhold til vedtatte innsparingskrav på drift, vil ikke de anbefalte forslagene gi nødvendig effekt. Helårseffekten av forslagene vil fra 2013 være på 3,7 mill kr mot kravet på 5 mill kr. I rådmannens forslag til handlingsprogram 2011-14 vil det bli foreslått hvordan resterende innsparingskrav skal løses.

Den reelle besparelsen for kommunen, vist gjennom årskostnadsanalysene, gir en vesentlig høyere besparelse enn det som tas ut i driftsrammen. Fra 2014 vil årskostnadene være 10-12 mill kr lavere enn ved en videreføring av dagens struktur.

Forslag til vedtak:

1. Skolestrukturutredningens generelle kapitler tas til etterretning.
2. Skolenes opptaksområder endres i samsvar med forslag i skolestrukturutredningen slik:
 - a. Dvergsnes hører skolemessig til Ytre Randesund
 - b. Delområdene Torridal og Mosby slås sammen til ett opptaksområde
3. Fremtidig skolebehov søkes i størst mulig grad løst ved utvidelse av eksisterende skoler.
4. Voie skole legges ned og Torkelsmyra bygges ut for 390 elever til skolestart i 2012.
5. Det foretas en ny konkret vurdering av muligheten for å gjøre strukturendringer i Midtre Vågsbygd i 2013.
6. Det foretas en vurdering av enhetsstrukturen mellom Øvre Slettheia skole og Øvre Slettheia barnehage.
7. Barnetrinnet på Mosby og Torridal samles på en skole i 2015. Det foretas egen utredning om lokalisering.
8. Barnetrinnsbehovet i området Justvik/Ålefjær løses ved utvidelse av Havlimyra skole. Ledig kapasitet i Kongsgård/Gimlekollen utnyttes midlertidig for å utsette barnetrinnsutbyggingen lengst mulig.
9. Erkleiv skole legges ned til skolestart i 2011.
10. Økonomiske konsekvenser for drift og investering innarbeides i Handlingsprogram 2011-14.

Tor Sommerseth
Rådmann

Marie Føreland
Skoledirektør

Trykte vedlegg:

Skolestrukturutredningen
Oversikt/sammendrag høringsuttalelser
Høringsbrev

Utrykte vedlegg:

Høringsuttalelser
Skoletomtvurdering
Økonomiske analyser
Ny kapasitetsberegningsmodell (kun elektronisk)

Bakgrunn for saken :

Om skolestrukturarbeidet i Kristiansand tidligere

På 90- tallet og tidlig på 2000 tallet hadde Kristiansand kommune store utfordringer med å skaffe skolekapasitet i forbindelse med den store elevtallsveksten. I tillegg kom reform 97 der kommunene måtte bygge ut for ett ekstra årskull som kom inn i skolen.

Skolebehovsplanen med prognoser og planer for skoleutbygging var et tjenlig plan- og styringsredskap i den perioden. Siste skolebehovsplandokument ble laget i 2001. Den er blitt fulgt opp videre utover på 2000-tallet.

Ellers ble det ved hver rullering av handlingsprogrammet foretatt en grundig gjennomgang av elevtallsprognoser for eventuelt å korrigere planene som forelå.

I 2007 var nødvendige skoleutbygginger i en lengre tidshorisont håndtert i handlingsprogrammet.

Det som gjensto var rehabilitering for å gjøre skolene i forskriftsmessig stand. En ny plan med prioriteringer for dette ble laget i 2006 og vedtatt i HP 2007-10. Planen er fulgt til nå.

I skolebehovsplanen fra 2001 og i tidligere planer var hovedfokus å bygge ut skolekapasitet for å håndtere den sterke elevtallsveksten. Det har ikke ligget i mandatet for tidligere planprosesser eksplisitt å vurdere nedleggelse av skoler for å spare penger.

Strukturgrep i Kristiansand til nå

Ulike analyser/sammenligninger har vist at Kristiansand har høye utgifter pr elev til grunnskoleundervisning. Bildet er etter hvert blitt klarere på at kommunens desentraliserte skolestruktur med få elever i snitt pr skole forklarer noe av det høye kostnadsnivået.

På denne bakgrunn er det til nå gjort tre strukturgrep for å redusere kostnadene.

- Skolebehovet i Indre Randesund var i utgangspunktet planlagt løst ved å bygge en ny skole. Det ble i stedet gjort utvidelser av Strømme skole og den nye skolen på Dvergsnes Felt B ble lokalisert så nærme som mulig, og lagt inn under, Dvergsnes skole.
- Den nye ungdomsskolen på Torridal ble opprettet som en 1-10 skole og sett i sammenheng med Ytre Torridal skole.
- I 2008 ble Hånes og Heståsen skoler slått sammen til en skole driftsmessig.

Driftsmessig har disse tiltakene samlet gitt en årlig besparelse på 6-7 mill kr og er håndtert ved rullering av handlingsprogrammene som rene innsparinger eller reduserte rammeutvidelser i forhold til det som tidligere ble lagt inn knyttet til nye skoler.

Politiske vedtak

I forbindelse med rullering av handlingsprogrammet 2009-12, fremmet rådmannen forslag om nedleggelse av Erkleiv skole som ett av flere innsparingstiltak. I tillegg ble det nevnt at sammenslåing av Voie og Torkelsmyra kunne bli aktuelt, men at dette burde vurderes som ledd i en mer omfattende strukturutredning (jfr plan- og utredningsprogrammet). Det ble i tillegg foreslått og vedtatt en forventet besparelse knyttet til strukturendringer med helårseffekt på 2 mill kr fra 2012.

I den politiske behandlingen av handlingsprogrammet ble gjennomføring av strukturutredningen vedtatt og Erkleiv skulle vurderes i en helhetlig sammenheng. Bystyrevedtaket fremgår i trykt vedlegg, skolestrukturutredningen på side 3.

I forbindelse med behandling av handlingsprogrammet for 2010-13, fattet bystyret vedtak om at det ble *"vurdert en offensiv skolebruksplan og vurdere sammenslåing av enheter for å få bedre kvalitet i undervisningen og sterkere læringsmiljø"* I tillegg vedtok Bystyret at *"utbyggingsområder på kort og lengre sikt skal inngå i skolebruksplanen"*.

Bystyret la i tillegg til rådmannens forslag inn et sparekrav knyttet til strukturendringer på 3 mill kr med helårseffekt fra 2012.

Samlet er det lagt inn krav om besparelse knyttet til skolestruktur på 2,25 mill kr fra 2011 og 5 mill kr i helårseffekt fra 2012.

Organisering og gjennomføring av arbeidet

På bakgrunn av de politiske vedtakene, nedsatte skoledirektøren en arbeidsgruppe med representanter fra skoledirektørens stab, rådmannens stab og Kristiansand Eiendom. Skoleetatens ledergruppe var styringsgruppe for arbeidet.

Utvalgets mandat og arbeid fremgår av trykt vedlegg, skolestrukturutredningen side 3.

Utvalget la fram sin rapport for skoledirektøren 16. april 2010. Skoledirektøren sendte utredningen på høring 20. april med høringsfrist 12. mai. Høringsfristen ble senere forlenget til 1. juni.

Det kom inn totalt 49 høringsuttalelser. Høringsuttalelsene fremgår av trykte vedlegg og er i tillegg sammenfattet som eget vedlegg.

I henhold til Opplæringsloven § 8.1 skal saker som gjelder nedleggelse av skoler/ending av skolestruktur behandles som forskrift, jf forvaltningsloven § 37. Det innebærer at foreldrerådet (FAU) eller samarbeidsutvalget (styret) skal høres før forskriften vedtas. Skolenes styrer er i denne sammenheng hovedadressat for høringen. Skoledirektøren har i tillegg gått bredere ut og invitert en rekke andre til å komme med høringsuttalelse/innspill. Høringsinstansene fremgår av høringsbrevet.

Strukturutvalgets generelle anbefalinger

Strukturutvalget hadde følgende generelle anbefalinger:

- Utredning av kommunens skolestruktur med tanke på kostnadsreduksjoner, både når det gjelder investering og drift. Det er foretatt ny vurdering av skolenes kapasitet.
- Til vanlig bør ikke grunnskolene ha flere enn 450 elever (opplæringsloven).
- Kristiansand kommune planlegger for videre utvikling og befolkningsvekst.
- Skolene kan med fordel ha flere elever.
- 17 barneskolekretser og 7 ungdomsskolekretser

Vurdering av de generelle anbefalingene

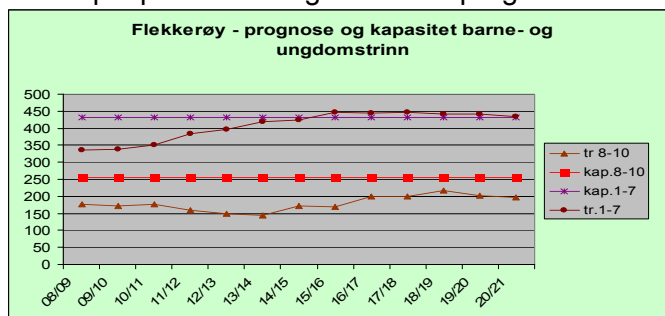
Rådmannen og skoledirektøren støtter i hovedsak skolestrukturutvalgets anbefalinger og vurderinger av generelle forhold.

Det er likevel enkelte forhold som kommenteres i saksutredningen:

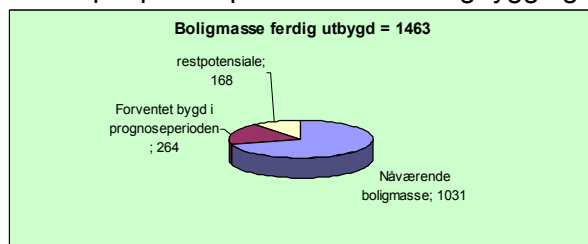
Elevtallsprognoser/vurdering av skolebehov på lang sikt

På bakgrunn av Bystyrets vedtak om å se skolebehov på lang sikt, er det foretatt en konkret vurdering også av restpotensiale i forhold til boligbygging i hvert delområde. Tidligere er det bare laget prognoser for en 12-års periode. Ved å se det samlede antall boliger som er realisert og som kan bli realisert sammen med en barnefaktor pr bolig, gis det et godt inntrykk av hvor mange elever skolene endelig må dimensjoneres for. Dette er en vesentlig forbedring som gjør at beslutninger om fremtidig struktur vil være mer "bærekraftige" enn tidligere.

Eksempel på fremstilling av 12-års prognose:

Eksempel på restpotensiale for boligbygging (skolebehov etter prognoseperioden):

Det er svært mange faktorer som gjør at prognoser aldri vil være sikre eller helt eksakte. Det gjelder utbyggingsvolum og utbyggingstakt, barnefaktor, generasjonsskifte osv. Kristiansand kommune har opparbeidet god kompetanse og samhandling rundt forhold som virker inn på elevtallsprognoser. Det er også en løpende vurdering og evaluering som gjør at kvaliteten stadig blir bedre. Prognosene blir justert årlig.

Enkelte høringsinstanser har stilt seg tvilende til prognosenes pålitelighet og mener anslagene er for lave.

Konklusjon:

Prognoseforutsetningene vurderes å være så gode som det er mulig å få dem og kan legges til grunn for anbefalingene. I Midtre Vågsbygd er det på bakgrunn av nye forutsetninger og vurderinger laget ny prognose som gir et høyere elevtall enn den forrige. Dette er nærmere beskrevet under delområdet.

Ellers er det en generell tendens, med noe få unntak, at prognosene viser et høyere elevtall enn det som faktisk kommer.

Skolekapasitet

Det er gjort et omfattende arbeid med å lage en modell for kapasitetsberegning som mest mulig rettferdig og riktig fanger opp den enkelte skoles reelle kapasitet.

Utvalgets forslag til ny modell for kapasitetsberegning ligger til grunn for alle kapasiteter i prognosene for det enkelte delområde.

Den samlede kapasiteten i skolene i Kristiansand er stort sett uendret etter de nye beregningene, men den gir utslag på enkeltskoler som vurderes å være riktige.

To høringsuttalelser peker på at deres skoler ikke vil kunne ta det elevtallet modellen sier.

Konklusjon:

Modellen vurderes som egnet som et planleggingsredskap og beskriver dagens kapasitetssituasjon på en tilfredsstillende måte. Det vil være enkeltforhold modellen ikke fanger opp. Modellen forutsetter forøvrig en optimalisert utnyttelse.

Skolestørrelse

Utvalget foreslår at barneskoler ikke bør være større enn 450 elever, mens ungdomsskoler gjerne kan være noe større. Skoledirektøren støtter utvalgets vurdering men mener at også barneskoler kan være større enn 450 elever, forutsatt at inne- og utearealene er spesielt godt tilrettelagt for så mange elever. Rent faglig er det særlig hensynet til nødvendig fagkompetanse og muligheter for fleksibilitet i organiseringen som taler for at skoler bør være relativt store. Det økonomiske aspektet er også viktig. Årskostnadsanalysene som er foretatt i forbindelse med utredningen viser at de økonomiske forskjellene er betydelige, selv om det må foretas betydelige investeringer for å få en større skole.

Noen høringsinstanser mener at store skoler ikke er heldig for læringsmiljøet ved at skolen ikke får den oversikt og kjennskap til hver elev som en liten skole gjør.

Kristiansand Ungdomsutvalg mener i sin høringsuttalelse at små skoler gir et sterkt fellesskap, men at større skoler vil være bedre for elever som ikke finner seg til rette.

Skoledirektøren ser ikke at det er objektive indikatorer på at læringsmiljøet er dårligere med hensyn til trivsel og forekomst av mobbing ved store skoler. Elevundersøkelsen som gjennomføres hvert år gir ingen indikasjoner på at læringsmiljøet på små skoler er bedre enn på store skoler. Det er heller ikke entydige faglig dokumentasjon som underbygger dette.

Det er den enkelte skoles arbeid og rutiner som er avgjørende.

Fra faglig hold er det uttalt at for små skoler (mindre enn ca 60-70 elever) kan ha negativ effekt på læringsmiljø og ikke gir en tilstrekkelig faglig bredde. I et for lite miljø vil uheldige relasjoner få større konsekvenser for enkeltelever enn ved større skoler der det er mer "å spille på".

Konklusjon:

Det bør tilstrebes å ha større skoler enn i dag, særlig på ungdomstrinnet. For små skoler kan være uheldig med tanke på læringsmiljø og faglig bredde.

Skolestruktur/opptaksområder

Utvalget anbefaler at det gjøres justering av opptaksområdet i Randesund ved at Dvergsnesområdet hører til Ytre Randesund, ikke Indre Randesund som i dag. Dette er i tråd med gjeldende praksis.

I tillegg at hele Benestadfeltet legges til Indre Randesund.

Flertallsforslaget på Mosby/Torridal (om å slå sammen barnetrinnet) innebærer at delområdene Mosby og Torridal slås sammen til ett opptaksområde.

Konklusjon:

Forslagene til justering av opptaksområdene anbefales. I tillegg anbefales det at ledig kapasitet ved barneskolene på Kongsgård/Gimlekollen (Fagerholt og Presteheia) midlertidig utnyttes for å ta elevtallsveksten i Justvikområdet inntil kapasiteten må utvides permanent. Det gjøres aktive grep for å justere "normalfordelingen" mellom skolene. Det understrekes imidlertid at dersom noen henvises til en skole lengre unna nærmeste skole, gjelder retten til å gå på nærmeste skole (opplæringsloven § 8.1). Det er derfor en utfordring å optimalisere kapasitetsutnyttelsen til tross for at det foretas et slikt grep.

Som hovedprinsipp anbefales det at elever på barnetrinnet har skoleplassering innen delområdet, men at det kan gjøres unntak der blant annet elevgrunnlaget tilsier at to områder kan ses under ett.

Skolen som møteplass

I kapitlet fremheves blant annet betydningen av samlokalisering av skoler og idrettsanlegg og nærmiljøparker. Kulturdirektøren påpeker at det burde vært sagt mer om samlokalisering med bydelshus og lokale kulturbygg. Dette er et viktig aspekt som er relevant å påpeke og som må legges til grunn i skoleplanleggingssammenheng. Dette har vært godt ivarett i mange sammenhenger og i konkrete prosjekter, men det er fortsatt potensiale for forbedring. Ved all videre planlegging må disse funksjonene vurderes i et tverrseksitorielt samarbeid.

I saken om sammenslåing av skole og barnehageetaten, er det pekt på at et tettere samarbeid også må få betydning på enhetsnivå. Det kan både ha en faglig og økonomisk effekt. Det vil derfor senere være naturlig å integrere skolebehovsarbeidet tettere med barnehagebehovsarbeidet. I forbindelse med denne saksutredningen er det spesielt pekt på et potensiale for å vurdere enhetsstrukturen mellom Øvre Slettheia skole og barnehage.

Konklusjon:

Skoleanlegg må fortsatt planlegges i et tverrseksitorielt samarbeid. Kultur-/grendehus, idrettsanlegg og evt barnehage må søkes samlokalisert med skole der det er aktuelt. I fremtiden bør skole- og barnehagebehovsarbeidet integreres tettere.

Skolenes utvidelsesmulighet

Det er foretatt en mulighetsstudie av utvidelsesmuligheter ved eksisterende skoler der det er aktuelt å vurdere strukturendringer, eller at vi ser behov for å øke kapasiteten på sikt for å unngå å bygge nye skoler.

Studien er relativt grov og det er ikke vurdert hvordan funksjonelle sammenhenger skal løses. Ved Justvik skole er det tvil om utvidelsesmulighetene er reelle. Det vil være behov for ytterligere undersøkelser/vurderinger for eventuelt å fastslå dette.

I enkelte høringsuttalelser fra Midtre Vågsbygd er det stilt spørsmål ved om utvidelsesmulighetene som er oppgitt er reelle.

Konklusjon:

Mulighetsstudien anses som tilstrekkelig grunnlag for arbeidet, unntatt ved Justvik skole.

Økonomiske beregninger

Det er gjort økonomiske beregninger av årskostnadene ved de ulike alternativene i Midtre Vågsbygd, Ytre Vågsbygd og Mosby/Torridal. Dette på bakgrunn av at det i arbeidet med utredningen viste seg å være i disse områdene det var reelle muligheter for å legge ned skoler/gjøre endringer på kort sikt.

De økonomiske effektene av endringsforslagene sett opp mot innsparingskravene er redegjort for nærmere i eget avsnitt.

Konklusjon:

Kostnadsanalysene som er foretatt anses å gi tilstrekkelig indikasjon på lønnsomhet ved de ulike alternativene, selv om de er gjort på et grovt nivå.

Anbefaling for hvert delområde

Generelt

Interessen rundt skolestrukturarbeidet har i hovedsak vært knyttet til eventuelle skolenedleggelser.

Gjennom skolestrukturarbeidet og vurderingene i denne sak, er det ikke bare fokus på å legge ned eller slå sammen skoler. Forutsetningene for å kunne gjøre endringer med eksisterende struktur/skoler er at det er mulig å opprettholde en god kvalitet og at det er gjennomførbart.

Strukturgjennomgangen bekrefter langt på vei tidligere vurderinger om at det er begrensede muligheter for å få til en optimal struktur ved å endre det eksisterende.

Det økonomiske potensialet ligger minst like mye i veivalg for fremtiden. Det legges til grunn at enheter generelt bør være større og at kapasitetsutnyttelsen optimaliseres før eventuelle nye skoler bygges. Disse perspektivene fremgår i de delområdene det er aktuelt.

Dette innebærer at Kristiansand kommune fortsatt vil ha en kostnadskrevende struktur, men blir gradvis mer rasjonell/effektiv.

Flekkerøy:

Utvalget anbefaler ingen endring.

Konklusjon:

Det anses ikke å være reelle alternativ til dagens struktur. For ikke å utløse nytt kapasitetsbehov er det viktig at utbyggingstakten er lav. Eventuelt fremtidig skolebehov må løses ved utvidelse av eksisterende skoler.

Voie:

Utvalget anbefaler enstemmig å bygge ut Torkelsmyra og legge ned Voie skole. Skoletomt avsettes på Kroodden.

Vurdering:

I dag er det tre barneskoler i området, Sjøstrand (1-7), Torkelsmyra (1-7) og Voie (1-4) som til sammen har en kapasitet på 791 elever. I dag er det 695 elever i området og elevtallet vil synke ytterligere de nærmeste 5 årene. I slutten av prognoseperioden (2020) forventes det å bli behov for å øke kapasiteten. Sjøstrand har "sine elever" normalt i alle 7 årene, mens de øvrige elevene på 1.-4. trinn fordeles mellom Torkelsmyra og Voie. Elevene som har gått på Voie går normalt til Torkelsmyra på 5.-7. trinn.

Dagens elevgrunnlag er for lite til å fordele på en god måte mellom Torkelsmyra og Voie. For å få en hensiktsmessig størrelse på årskullene ved disse skolene, har Torkelsmyra enkelte år ikke tatt imot elever på 1. trinn. Dette medfører at Torkelsmyra har mye ledig skolekapasitet og det er uheldig at fag- og elevmiljøet på 1.-4. trinn blir svært lite.

Det gir også skolen økonomiske utfordringer ved at mye av ressursene er fordelt etter elevtall. Situasjonen vil bli ytterligere "forverret" de neste 5 årene. På kort sikt betyr dette altså at elevgrunnlaget er for lite til 3 skoler. Det er Torkelsmyra som får de største negative konsekvensene av dette.

Deretter vil det som følge av blant annet utbygging på Kroodden bli behov for mer kapasitet. Det endelige behovet er anslått å være ca 945 elever på barnetrinnet. Kapasitetsmessig anses behovet å kunne løses ved å ha to skoler, men det bør sikres arealer til skoleformål som en mulighet dersom behovet på lang sikt er undervurdert.

Avstandene er svært liten mellom de tre barneskolene i området. Mellom Voie og Torkelsmyra er det i underkant av 700 meter langs gang-/sykkelvei. Voiebyen vurderes å være ett identitetsområde uten spesielle naturlige/tydelige grenser mellom de områdene som hører til henholdsvis Voie og Torkelsmyra. Det anses ikke å være trafikale forhold som har vesentlig betydning dersom alle elevene går til Torkelsmyra, bortsett fra at avstanden for en del barn blir noe lengre.

Det er kommet høringsinnspill fra blant annet styret ved Torkelsmyra skole, styret ved Voie skole, personalet ved Voie skole og egen aksjonsgruppe mot nedleggelse av Voie skole som er opprettet på vegne av FAU. Aksjonsgruppen har samlet inn 412 underskrifter mot nedleggelse.

Styret ved Torkelsmyra støtter utvalgets forslag. Dette begrunnes i blant annet at skolen er ny og kan med fordel ha langt flere elever. Skolen har økonomiske problemer med dagens elevfordeling og elev- og fagmiljøet på 1.-4. trinn blir for lite.

Øvrige uttalelser går mot nedleggelse av Voie.

Argumentasjonen går blant annet på at Voie ligger geografisk mest sentralt plassert både i dag og i forhold til utbygging av Kroodden, Voie skoles betydning for nærmiljøet på ettermiddagstid og at Voie skole og SFO har et meget godt faglig og sosialt miljø for elevene. Det advares sterkt mot å legge ned noe som fungerer så godt som Voie og at "samfunnsregnskapet" vil gå i pluss ved å beholde skolen.

Det er forståelse for argumentasjonen, men det vurderes ikke å være særegne forhold som er kommet fram som ikke er kjent eller bør ha en avgjørende betydning.

Skoledirektøren ser heller at en større skole for hele Voie området samlet sett vil kunne styrke kvaliteten for flere elever.

Utvalget har anbefalt en utvidelse til å ta imot 425 elever. Det vil gi et utvidelsesbehov på 1570 m². En så stor utvidelse vil gi en vesentlig overkapasitet i de nærmeste 6-8 årene. Det anbefales derfor at utvidelsen skjer i flere byggetrinn. 1. byggetrinn, ca 1000 m², foreslås som en paviljong knyttet til småskoletrinnet for å kunne ta imot elevene på 1.-4. trinn fra Voie. I tillegg må det bygges noe ut i tilknytning til personalarealene. Plassering av neste byggetrinn må vurderes og vises i første byggetrinn.

Neste byggetrinn blir aktuelt når elevtallsveksten ellers tilsier behov for å utvide.

Konklusjon

Anbefalingene fra utvalget støttes.

Det innstilles på å legge ned Voie skole fra 2012. Det startes snarest mulig planlegging for utvidelse av Torkelsmyra skole med ferdigstillelse til skolestart 2012.

Første byggetrinn er på 1000 m². Det gir en kapasitet på 390 elever.

Videre utvidelse vurderes årlig ved rullering av handlingsprogrammet. Plassering av videre utvidelse må vurderes og vises i første byggetrinn.

I

Skoletomt som er planlagt på Kroodden beholdes som en sikkerhet for at skolebehovet også kan dekkes dersom noe uforutsett skjer i fremtiden.

Økonomiske konsekvenser

I strukturutredningen er det beregnet en årskostnadsbesparelse på 4 mill kr knyttet til det anbefalte forslaget. En trinnvis utbygging, som her foreslås, gir ytterligere besparelser.

Effekten opp mot innsparingskravet i handlingsprogrammet er beregnet til 1,3 mill kr i 2012 og 3 mill kr påfølgende år.

Midtre Vågsbygd

Flertallet i utvalget foreslår å legge ned Åsane og bygge ut Vågsbygd skole. Et mindretall foreslår å etablere en felles ungdomsskole i Midtre Vågsbygd ved å utvide og omgjøre Karuss skole til ren ungdomsskole, legge ned Fiskå skole og utvide Vågsbygd skole.

Prognoseforutsetningene i strukturutredningen gir et kapasitetsbehov på 670 elevplasser på barnetrinnet på lang sikt. Flertallets vurdering var at behovet lar seg løse ved uten Åsane skole. Karuss har kapasitet til ca 170 elever, mens Vågsbygd vil kunne bygges ut til å dekke resterende behov.

På ungdomstrinnet er behovet på lang sikt anslått til ca 480 elever. Dette behovet vil kunne dekkes med en ungdomsskole.

Nye forutsetninger:

I saksbehandlingsfasen er alle prognoser gjennomgått på nytt.

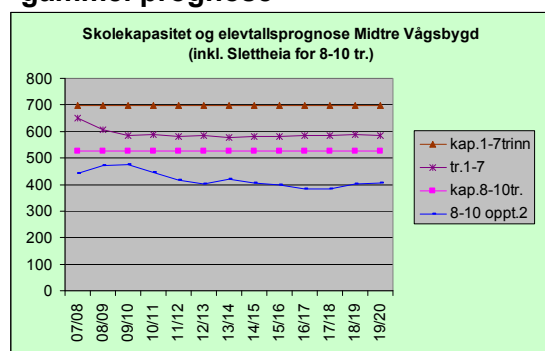
Det er to forhold som gjør at det i saksutredningen legges nye prognoser til grunn. I Midtre Vågsbygd er fødselstallene høyere enn det som lå til grunn i opprinnelig prognose. Videre kan det være grunn til å revurdere oppfatningen av at Vågsbygd får en mer bymessig utvikling med hensyn til barnetall. Det kan tyde på at elevfaktoren pr bolig ikke vil bli så lav fremover som tidligere antatt.

Barnetrinnet

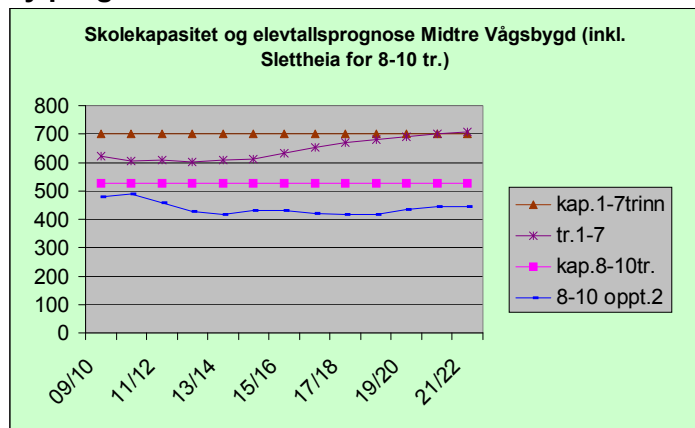
I strukturutredningen lå det til grunn at barnetall 6-12 år pr bolig etterhvert ble redusert fra 0,21 til 0,14 barn pr bolig.

Gammel og ny prognose er fremstilt i figurene under:

"gammel prognose"

Ny prognose

Den nye prognosen viser at elevtallet synker mindre enn den første prognosen de første årene og at elevtallet etterhvert vil stige fremfor å være stabilt slik første prognose viste. Tar en også restpotensialet for utbygging etter prognoseperioden i betraktning (1118 boliger), vil kapasitetsbehovet på barnetrinnet på lang sikt kunne bli opp mot 930 elevplasser.

Dersom Åsane legges ned, vil det medføre at Vågsbygd på lang sikt må utvides til å dekke nærmere 760 elevplasser i tillegg til de 170 på Karuss. Det vil ikke være gjennomførbart, verken arealmessig eller pedagogisk.

I dag er elevgrunnlaget for lite til å fordeles på barneskolene i området. Prognosene tyder på at denne utfordringen er kortvarig ved at elevtallet forventes etterhvert å stige.

Ett alternativ kunne være å legge ned Åsane skole i en periode (ca 10 år) og utvide Vågsbygd skole til 550 elevplasser. Deretter vil det imidlertid være behov for økt kapasitet. Alternativet vil være økonomisk gunstig, men vil medføre at Åsane skole må gjenåpnes etter ca 10 år.

Ungdomstrinnet

Det er på bakgrunn av de nye prognosene gjort en ny vurdering av hvorvidt mindretallets forslag om å etablere en felles ungdomsskole er mer aktualisert for å kunne gi økonomiske besparelser.

Ser en på ungdomstrinnet isolert, vil det på lang sikt bli behov for ca 560 elevplasser. Vurderingene som er gjort av skolens utvidelsesmuligheter, tilsier at Karuss kan utvides til maksimalt 480 elevplasser. I tillegg vil det ligge utfordringer med å gjøre skolen om til en velfungerende stor ungdomsskole med hensyn til hvordan skolen er bygget.

I dette alternativet må elevene på Karuss på barnetrinnet gå til Vågsbygd og Åsane. De to skolene må på lang sikt ta imot opp til 930 elever. Det er ikke foretatt mulighetsstudie av Åsane skoles utvidelsesmuligheter, men kjennskapen til skolens begrensede arealmuligheter utelukker en betydelig utvidelse.

Andre forhold

Flere høringsinstanser har uttrykt stor bekymring over at en nedleggelse av Åsane vil føre til lengre og mindre trygg skolevei og økt foreldrekjøring.

Det er også uttrykt stor tilfredshet med Åsane skoles gode faglige og miljømessige kvaliteter og tilsvarende bekymring ved å legge skolen ned.

Dette vurderes isolert sett ikke å være vektige nok argumenter mot en nedleggelse av en skole. Avstandene er uansett korte i dette området.

Det er også uttrykt bekymring over at skolene blir for store.

I likhet med Voie-området er det i dag et for lite elevgrunnlag til å fordele på en god måte mellom de tre barnetrinnskolene. I Midtre Vågsbygd er det Vågsbygd skole som har måttet tatt ulempene ved å ta inn svært små årskull de senere årene.

Konklusjon

De nye prognosene gjør at det på nåværende tidspunkt ikke anses å være et godt nok grunnlag for å endre struktur/legge ned skoler i området.

Faren ved å gjøre et grep nå vil være at det langsiktige behovet for skolekapasitet ikke lar seg løse. Det vil da neppe være andre tomtealternativ i området.

Det anbefales derfor at det ikke foretas endringer nå, men at området vurderes på nytt om tre år. Det vil da være et bedre grunnlag for å se om området utvikler seg i en mer "bymessig" retning, og nærmere opprinnelig prognosealternativ, eller om prognosen som er valgt å legge til grunn nå er den riktige.

Det må i samarbeid med de berørte skolene vurderes tiltak for å bøte på den kortsiktige utfordringen ved elevfordeling.

Slettheia

Flertallet i utvalget foreslår å opprettholde Øvre Slettheia skole, mens et mindretall foreslår å legge ned skolen og utvide Slettheia skole.

Det er ikke foretatt økonomiske beregninger som i Voie og Midtre Vågsbygd, men det vil åpenbart være lønnsomt i forhold til skole- og bygningsutgifter å samle alle elevene fra Slettheia/Øvre Slettheia på en skole. Legges et samfunnsøkonomisk regnskap til grunn, er det neppe sikkert at det vil bli lønnsomt å legge ned skole her, selv om den nye skolebygningen på Øvre Slettheia vil kunne omdisponeres til andre formål. Skolen er en svært viktig institusjon og motor for et nærmiljø som trenger en spesiell innsats fra det offentlige.

Skolestrukturutvalgets mindretall peker på at en nedleggelse av skolen, og at alle elevene går på Slettheia skole, vi kunne gi et større mangfold i forhold til etnisitet enn i dag og dermed være positivt i forhold til inkludering. Skoledirektøren er enig i at det bør tilstrebes størst mulig mangfold ved skolene, men de negative effektene for bo- og oppvekstmiljøet anses å bli så store ved å legge ned skolen at det ikke kan anbefales.

I prosessen med å slå sammen skole- og barnehageadministrasjonen, er det pekt på muligheter for også å se på enhetsstrukturene. På Øvre Slettheia vil det ligge godt til rette for en tettere integrasjon mellom skolen og barnehagen. Dette potensialet bør utvikles fremfor å legge ned skolen.

Konklusjon

Dagens struktur videreføres. Det bør vurderes å se på enhetsstrukturen mellom skole og barnehage.

Hellemyr:

Utvalget anbefaler ingen endring av dagens struktur.

Konklusjon

Det anses ikke å være alternativ til dagens struktur.

Tinnheia:

Utvalget anbefaler ingen endring av dagens struktur.

Konklusjon

Det anses ikke å være alternativ til dagens struktur.

Grim:

Utvalget oppfordrer skoledirektøren i saksutredningen spesielt om å invitere Bystyret til å gi et mandat for evt. videre utredning som innebærer omorganisering / desentralisering av spesialavdelinger. Dette ville i tilfelle gi mulighet for en annen struktur på barnetrinnet.

Utvalget har også vurdert alternativet med å slå sammen Solholmen og Grim til en kombinert 1-10 skole og det har vært vurdert strukturalternativ som impliserer Torridal.

Vurdering

Elevtallet på barnetrinnet i området tilsier at en skole ville vært hensiktsmessig.

På grunn av spesialavdelingen ved Krossen, som er plasskrevende og som må være en del av en nærmiljøskole, er det ikke mulig å legge ned en skole uten at spesialavdelingene desentraliseres til andre skoler. Rent økonomisk er det grunn til å anta at det ikke vil ligge noen gevinst på grunn av at dette vil kreve betydelig utbygging og endring av infrastruktur ved eventuelle skoler som skulle ta imot spesialavdelinger. Prinsipielt mener imidlertid skoledirektøren at det burde vært et mer desentralisert skoletilbud, for eksempel i hver bydel, for elevgruppen ved Krossen og Hellemyr. Et videre arbeid med desentralisering av spesialavdelinger må eventuelt komme på bakgrunn av et politisk ønske om å gjøre det. Det anses ikke å gi økonomisk gevinst.

De andre alternativene utvalget har vurdert, anses ikke å være realistiske å gjennomføre. De vil føre til svært store skoler – opp mot 700 elever.

Konklusjon

Det anses ikke å være reelle alternativ til dagens struktur.

Kvadraturen:

Utvalget foreslår ingen endring til dagens struktur.

Vurdering

Det er krevende å lage prognoser for Kvadraturen. Barnefaktoren er svært lav i dag. Det er grunn til å forutsette at den vil forbli lav, men det er et betydelig restpotensial som skal bygges etter prognoseperioden.

På den bakgrunn vil det være viktig å beholde kapasiteten Tordenskjoldsgate skole representerer. Utvalget har vurdert om Tordenskjoldsgate skole burde gjøres om til 1-4 skole og utnytte ledig kapasitet på Lund/Grim for mellomtrinnet. Det anses ikke å være særlig store økonomiske gevinster ved det alternativet fordi enhetsstrukturen opprettholdes og ledig areal kan neppe realiseres. På sikt kan alternativet imidlertid være aktuelt å vurdere, dersom kapasiteten blir for liten.

Konklusjon

Dagens struktur opprettholdes. Dersom kapasiteten på sikt blir for liten, må det vurderes omgjøring av Tordenskjoldsgate skole til 1-4 og overføring av mellomtrinnet til Lund eller Grim.

Strai og Mosby:

Flertallet anbefaler å bygge ut Torridal og legge ned Mosby skole.

Mindretallet er delt.

Det er forslag om å bygge ut Mosby til barneskole for Strai og Mosby og gjøre Torridal om til ungdomsskole.

Og det foreslås å beholde dagens struktur

Vurdering

De økonomiske beregningene viser at det er lønnsomt å endre strukturen ved å bare ha en barneskole for både Mosby og Strai. Dette vil også gi en mer hensiktsmessig størrelse på barnetrinnet enn i dag, der elevgrunnlaget er for lite til to skoler.

Høringsuttalelsene fra både Mosby og Torridal skoler peker på at det i dag er for lite elevgrunnlag til at hver skole kan ha en optimal faglig og økonomisk drift og kan derfor under noe tvil støtte at barnetrinnet samles. Det pekes også på ulemper som at barnetrinnselever ikke vil få skoletilhørighet i det som er naturlig opptaksområde. En sammenslåing av barnetrinnet vil medføre lengre avstand for mange elever. Uttalelsene fra skolene oppfattes som saklige, reflekterte og balanserte. Det er likevel ulike konklusjoner på hvor barnetrinnet bør samles.

Det er særlig tre forhold som er relevante i forhold til lokaliseringen i tillegg til det økonomiske:

- Avstander
- Nærmiljøhensyn
- Tomteforhold

Geografisk ligger Torridal best ved at det blir kortest avstand for de fleste elevene. Det vil også være gevinster i forhold til å utnytte infrastrukturen i skoleanlegget for ungdomstrinnet med blant annet idrettshall og kulturarealer.

Torridal er i sosioøkonomisk sammenheng svært lik kommunesnittet, mens Mosby har levekårsutfordringer. I den sammenheng vil det være uheldig å miste skolen.

Uttalelsene fra henholdsvis Mosby og Torridal er motstridende når det gjelder vurdering av tomtenes egnethet. Det er ikke gjort noen studie av hvilken tomt som egner seg best i forbindelse med strukturutredningen.

Konklusjon

Det anbefales at barnetrinnet på Torridal/Mosby samles på en skole.

Forutsatt at sammenslåing vedtas, lages egen utredning med hensyn til lokalisering.

Relevante forhold i vurderingen er blant annet økonomi, hensyn til nærmiljø/levetår, tomteforhold og regulering, geografiske avstander og skolevei.

Anbefalingen innebærer at delområdene Mosby og Strai slås sammen til ett opptaksområde. Det legges til grunn at strukturen, som forutsetter en vesentlig utbygging, kan iverksettes ca 2015.

Økonomiske konsekvenser

Det innarbeides en avsetning i handlingsprogrammet i 2013/14 for å bygge ny skole for barnetrinnet. Anbefalingen har ingen driftskonsekvenser i HP-perioden.

Lund:

Utvalget foreslår ingen endring til dagens struktur og har ikke funnet andre aktuelle alternativ å vurdere.

Konklusjon

Det anses ikke å være reelle alternativ til dagens struktur.

Kongsgård / Gimlekollen:

Utvalget foreslår ingen endring til dagens struktur men at ledig kapasitet på barnetrinnet brukes til å avhjelpe kapasitetsproblemene i naboområdet Justvik/Ålefjær.

Vurdering

Området vil ha overkapasitet på barnetrinnet, mens utbygging av Justnes/Eidet fører til kapasitetsproblemer i naboområdet Justvik/Ålefjær. På grunn av at Justnes/Eidet ligger nærme Fagerholt skole, er det mulig å utnytte den ledige kapasiteten. Det forutsetter at elevfordelingen mellom Prestehøia og Fagerholt også må justeres i forhold til dagens situasjon.

Utvalgets vurdering av at dette er et midlertidig grep støttes. En permanent løsning for barnetrinnselevne på Justnes/Eidet etableres innen sitt delområde.

Konklusjon

Utvalgets anbefaling støttes. Det gjøres aktive grep for å utnytte kapasiteten ved Fagerholt og Prestehøia for utsette permanent utvidelse lengst mulig.

Justvik og Ålefjær:

Utvalget forslår å bygge ut Havlimyra og legge ned Erkleiv skole.

Vurdering Erkleiv

Utvalget begrunner sin anbefaling om å legge ned Erkleiv med økonomi, skolestørrelse og lavt elevgrunnlag.

I dag er det flere elever som går på Erkleiv som i utgangspunktet ikke tilhører skolens naturlige område. Det gjelder elev fra nabokommune og elever fra Ålefjærområdet som har kortere vei til Justvik enn Erkleiv. Skolens egentlige elevgrunnlag framover er anslått til 4-6 elever (basert på fødselstall).

Skoledirektøren deler utvalgets vurdering av at de faglige betenkelighetene ved å ha en så liten skole, uavhengig av hvor godt skolen ledes og drives pedagogisk. Dette underbygges også fra skoleforskerhold.

Høringsuttalelsene støtter sterkt opp om å bevare skolen. Betydningen av skolen som samlingspunkt for et område som mangler kommunal/offentlig infrastruktur trekkes blant annet fram som et viktig argument.

Skolefaglige argumenter tilsier at skolen kan legges ned.

De distriktspolitiske argumentene er av en annen karakter og bør etter rådmannens syn vurderes av politikerne på et uavhengig grunnlag.

Konklusjon

Utvalgets forslag om å legge ned Erkleiv skole i 2011 støttes.

Det anbefales at kommunen i samarbeid med lokalmiljøet avklarer en hensiktsmessig bruk av skolebygningen etter nedleggelsen.

Vurdering barnetrinnsstruktur forøvrig

Det er behov for å utvide barnetrinnskapasiteten relativt raskt i området.

Havlimyra skole er planlagt for å kunne utvides med barnetrinn. Som en del av planprosessen med å bygge den nye skolen er området for en barnetrinns paviljong definert og enkelte arealer ved skolen er allerede dimensjonert for flere ansatte. Den nye flerbrukshallen er også en viktig ressurs som har kapasitet til flere elever. Plasseringen av barnetrinn på Havlimyra er gunstig for elevene som bor på Justneshalvøya.

En ulempe vil være at det blir enda en ny skole som tar imot barnetrinnselever og at elevgrunnlaget blir noe lite. Eksisterende barneskoler i området og naboområdet, Justvik og Fagerholt, kunne med fordel vært større.

Utvalget har derfor også vurdert alternativet med å utvide Justvik skole. Tomtevurderingen som nå er gjort konkluderer med at skolen kan utvides betydelig, men en tidligere vurdering har konkludert motsatt. Dersom det er aktuelt å foreslå dette alternativet, vil det måtte gjennomføres en grundigere vurdering enn det som er gjort der det ses på flere aspekter som trafikk, uteområde og hvordan skolens hovedfunksjoner kan plasseres. Økonomisk vil alternativet, uten at det er kostnadsberegnet, måtte bli vesentlig dyrere enn å bygge ut Havlimyra. En så stor utvidelse vil kreve en total ombygging av skolen, mens utvidelse på Havlimyra kan skje ved å bygge en paviljong uten ombygging.

Høringsuttalelsene fra Havlimyra, Fagerholt og Justvik er ikke enige i at Havlimyra bør utvides med barnetrinn. De anbefaler at eksisterende barneskoler, primært Justvik, men også Fagerholt, kan/bør utvides. Det er også reist spørsmål ved om Havlimyra vil kunne ta imot alle elevene som etterhvert vil komme på barne- og ungdomstrinnet.

Skoledirektøren vurderer at det senere kan være aktuelt å se på strukturen i dette området igjen når eventuelt ungdomstrinnskapasiteten blir for liten.

Konklusjon

Utvalgets anbefaling om å utvide Havlimyra støttes.

Ut fra driftsmessige og skolefaglige hensyn burde eksisterende barneskoler blitt utvidet, men økonomi, nærhet for barnetrinnseleven på Justneshalvøya og usikkerhet om Justviks reelle utvidelsesmuligheter er avgjørende for anbefalingen. Forøvrig henvises til konklusjonen under Kongsgård/Gimlekollen om at det gjøres aktive grep for å utnytte kapasiteten ved Fagerholt og Presteheia for å utsette permanent utvidelse lengst mulig.

Tveit:

Utvalget foreslår ingen endring.

Konklusjon

Det anses ikke å være alternativ til dagens struktur.

På sikt, når skolekapasiteten som følge av utbygging på Lauvåsen må økes, kan det være aktuelt å samle ungdomstrinnet for Tveit og Hånes på en skole for å få et større elev- og fagmiljø.

Hånes:

Utvalget foreslår ingen endring.

Konklusjon

Utvalgets vurderinger støttes.

Det anses ikke å være alternativ til dagens struktur.

På sikt blir det behov for økt skolekapasitet. Det vil da være mange mulige løsninger som må vurderes nærmere.

Prognosene viser forøvrig at det sannsynligvis er kapasitet til å håndtere den planlagte utbyggingen på Lauvåsen i prognoseperioden.

Det er avsatt skoletomt på Lauvåsen.

Indre Randesund

Utvalget foreslår ingen endring og at den videre utvikling av elevtallet på barne- og ungdomstrinnet avventes.

Konklusjon

Utvalgets vurderinger støttes.

Det anses ikke å være alternativ til dagens struktur.

Prognosene viser forøvrig at det er kapasitet til å håndtere utbygging av deler av Benestadfeltet.

Det er avsatt to skoletomter på Benestadfeltet.

Ytre Randesund

Utvalget foreslår ingen endring, bortsett fra at Dvergsnes knyttes til opptaksområdet Ytre Randesund. Det er slik det er i praksis, men dette er ikke formalisert tidligere.

Det blir behov for økt kapasitet etter prognoseperioden.

Konklusjon

Utvalgets vurderinger støttes.

Fremtidig skolebehov anbefales løst ved utvidelse av eksisterende skoler.

Oppsummering av anbefalinger

- Skolestrukturutredningens generelle kapitler tas til etterretning
- Skolenes opptaksområder endres i samsvar med forslag i skolestrukturutredningen.
- Fremtidig skolebehov søkes i størst mulig grad løst ved utvidelse av eksisterende skoler
- Voie skole legges ned og Torkelsmyra bygges ut for 390 elever i 2012
- Det foretas en ny konkret vurdering av muligheten for å gjøre strukturendringer i Midtre Vågsbygd i 2013.
- Det foretas en vurdering av enhetsstrukturen mellom Øvre Slettheia skole og Øvre Slettheia barnehage
- Barnetrinnet på Mosby og Torridal samles på en skole innen 2015. Det foretas egen utredning om lokalisering.
- Barnetrinnsbehovet i området Justvik/Ålefjær løses ved utvidelse av Havlimyra skole. Ledig kapasitet i Kongsgård/Gimlekollen utnyttes midlertidig for å utsette barnetrinnsutbyggingen lengst mulig

- Erkleiv skole legges ned i 2011

Økonomiske konsekvenser

De økonomiske konsekvensene for drift og investering innarbeides i handlingsprogram 2011-14.

I forhold til vedtatte innsparingskrav på drift, vil ikke de anbefalte forslagene gi nødvendig effekt. Helårseffekten av forslagene vil fra 2013 være på 3,7 mill kr mot kravet på 5 mill kr. I rådmannens forslag til handlingsprogram 2011-14 vil det bli foreslått hvordan resterende innsparingskrav skal løses.

Den reelle besparelsen for kommunen, vist gjennom årskostnadsanalysene, gir en vesentlig høyere besparelse enn det som tas ut i driftsrammen. Fra 2014 vil årskostnadene være 10-12 mill kr lavere enn ved en videreføring av dagens struktur.

Andre konsekvenser

Anbefalingene innebærer at Erkleiv og Voie skole legges ned. I tillegg legges barnetrinnet ved Mosby eller Torridal ned fra 2014. Også i Midtre Vågsbygd kan det bli endringer dersom en ny vurdering om tre år gir grunnlag for det.

Det er viktig at det er gode prosesser rundt endringene som gjør at elever og foreldre opplever at den nye situasjonen blir trygg og god.

Når det gjelder ansatte, har kommunen generelt og skoleetaten spesielt mye erfaring og etablerte rutiner for å håndtere overtallighet og omfordeling i forbindelse med de nye skolene som er bygget de senere årene. Alle overtallige har fortrinnsrett til ledige stillinger enten ved direkte plassering eller ved bruk av stillingsbanken.

Dato: 29. oktober 2010
Saksnr.: 201009595-1
Arkivkode E: 145
Saksbehandler: Reidar Opsahl

Saksgang
Kommunalutvalget

Møtedato
09.11.2010

Handlingsprogram 2011 – 2014 Organisasjonssektoren

Sammendrag:

Organisasjonssektorens handlingsprogram for perioden 2011 – 2014 legges med dette frem for kommunalutvalget som hovedutvalg.
Sektorens program finnes på sidene 179 – 186 i samlet handlingsprogram for kommunen.

Forslag til vedtak:

1. Kommunalutvalget tar organisasjonssektorens handlingsprogram for perioden 2011 – 2014 til orientering.

Tor Sommerseth
Rådmann

Kristin Tofte Andresen
Organisasjonsdirektør

Trykte vedlegg: Ingen

Utrykte vedlegg: Ingen

Dato: 28.10.2010
Saksnr.: 201000536-3
Arkivkode E: 145
Saksbehandler: Randi Bentsen

Saksgang
Kommunalutvalget

Møtedato
09.11.2010

Forslag til handlingsprogram 2011-2014 Økonomisektoren

Sammendrag:

Rådmannens forslag til handlingsprogram 2011-2014/årsbudsjett 2011 for økonomisektoren og tilskudd til Kirkelig Fellesråd legges med dette fram (budsjett sektor 1).

Sektorprogrammet er inntatt i rådmannens forslag til handlingsprogram 2011-2014, på sidene 191-199.

Rådmannen gjennomførte en omorganisering i mai 2010 som medførte; avvikling av av rådmannens stab, avvikling av administrasjonssektoren, etablering av ny by og samfunnsenhet i teknisk sektor, etablering av ny organisasjonssektor og etablering av ny økonomisektor. Økonomisektoren består av tre enheter:

- Sentral økonomienhet inkl. innkjøp
- Regnskaps og lønnsenhet
- Kemneren

Kirken lokalt er en selvstendig juridisk enhet og det vises til egen sak vedrørende det kommunale drifts- og investeringstilskuddet.

Forslag til vedtak:

1. Kommunalutvalget tar rådmannens forslag til handlingsprogram 2011-2014 og årsbudsjett 2011 til orientering.

Tor Sommerseth
Rådmann

Terje Fjellvang
Økonomidirektør

Trykte vedlegg: Rådmannens forslag til handlingsprogram 2011-2014
Budsjett for tilsyn og kontroll 2011

Dato: 28.10.2010
Saksnr.: 201000536-4
Arkivkode E: 145
Saksbehandler: Randi Bentsen

Saksgang
Kommunalutvalget

Møtedato
09.11.2010

Forslag til handlingsprogram 2011-2014 og årsbudsjett 2011 Kirkelig fellesråd

Sammendrag:

Kirken lokalt er en selvstendig juridisk enhet som skal utføre en rekke oppgaver som tidligere var kommunalt ansvar. Kommunen har fortsatt økonomisk ansvar for kirken. Det årlige tilskuddet fra kommunen vil påvirke kirkens tilbud og virksomhet.

Handlingsprogrammet til Kirkelig fellesråd er inntatt i rådmannens handlingsprogram 2011-2014, på sidene 197-199.

Drift

Rådmannen foreslår et driftstilskudd for 2011 på 30.212.000 kr. Rådmannen foreslår ikke effektiviseringskrav i handlingsprogramperioden, med unntak av ENØK effekt på 105.000 kr i forhold til 2010.

Driftsbudsjettet er en videreføring av handlingsprogram 2010-2014, med styrking av budsjettet på 130.000 kr vedrørende FDV - og økte driftskostnader Voie kirke. Budsjettet er kompensert for lønns- og prisstigning på 2,5%.

Investering

I tillegg til driftstilskuddet yter kommunen et investeringstilskudd på foreslått 5,563 mill kr i 2011 og totalt 25,7 mill kr i fireårsperioden.

Investeringene er en videreføring av vedtatt handlingsprogram 2010-2013 og i tillegg er det foreslått en avsetning på 8 mill kr i 2014 vedrørende nybygg/rehabilitering av Flekkerøy kirke.

Forslag til vedtak:

1. Kommunalutvalget tar handlingsprogram 2011-2014 og årsbudsjett 2011 til Kirkelig fellesråd til orientering.

Tor Sommerseth
Rådmann

Terje Fjellvang
Økonomidirektør

Trykte vedlegg: Rådmannens forslag til handlingsprogram 2011-2014

Utrykte vedlegg:

Dato: 01.11.2010
Saksnr.: 201009630-1
Arkivkode E: 145
Saksbehandler: Hans-Christian Gram

Saksgang
Kommunalutvalget

Møtedato
09.11.2010

Sektor 5.2 - Forslag til handlingsprogram 2011 - 2014 - Årsbudsjett 2011

Saksfremstilling:

Kristiansand Eiendom legger med dette frem rådmannens forslag til handlingsprogram 2011 – 2014 / årsbudsjett 2011 for sektor 5.2 Teknisk.

Handlingsprogrammet for 2011 – 2014 består i år av kun ett hoveddokument. Det inneholder alle momenter på kommune- og sektornivå som skal vedtas av bystyret. Kristiansand Eiendom er omtalt på sidene 165 – 178 og enhetens investeringsoversikt med omtale av prosjektene fremgår av dette dokumentet fra side 175. I tillegg har enheten ansvar for prosjekter i øvrige sektorer, men disse prosjektene er omtalt i de enkelte sektorene.

Betalingssatser (småbåthavnene), plan- og utredningsprogrammet, tiltak utenfor rammen (drift) og faktainformasjon fremgår av de elektroniske vedleggene (internettutgaven).

Sakspapirene (hoveddokumentet) er utdelt medlemmene tidligere.

Forslag til vedtak:

1. Kommunalutvalget tar rådmannens forslag til handlingsprogrammet 2011 – 2014 / årsbudsjett 2011 for sektor 5.2 Teknisk Kristiansand Eiendom til orientering.

Ole Dag Myhrstad
Eiendomssjef

Hans Christian Gram

Trykte vedlegg: Ingen
Elektroniske vedlegg: Se internett KK

Dato: 02.11.2010
Saksnr.: 200601078-119
Arkivkode O: PROS: MARINETOMTA

Saksbehandler: Ole Dag Myhrstad

Saksgang
Kommunalutvalget

Møtedato
09.11.2010

Aktivitetssenteret på Marinetomta - kjøp av de offentlige arealene.

Sammendrag:

Saken avklarer to forhold:

1. Kommunens tjenestekjøp i svømme- og badeanlegget samt idrettshallen ligger innenfor bystyrets ramme på 19,2 MNOK (30.09.11-pris).
2. Kommunen bør erverve de offentlige arealene.

Mht erverv av de nevnte arealene så behandlet bystyret dette prinsipielt i sak 63/10 og sa seg enig i rådmannens forslag om kjøp. Kommunalutvalget fikk fullmakt til å ta endelig stilling til spørsmålet. Investeringen er innarbeidet i rådmannens forslag til HP 2011-2014.

I tillegg til de to punktene som er nevnt over, omhandler saken også en endring av avtalen fra 2009 mellom Aquarama Kristiansand AS og kommunen. Det innebærer at kommunen tar en rolle mht finansiering av de offentlige arealene, men samtidig fastlegges kontraktssum, kommunens samlede tjenestekjøp og selskapets leie av svømme- og badeanlegget. Dette grepet medfører en bedre forutsigbarhet med tanke på totaløkonomien for begge parter.

Endring av avtalen mellom partene ivaretas i diverse avtaler som er gitt en kort omtale i saken. Kommunalutvalget har tidligere gitt rådmannen fullmakt til å inngå de gjestående avtalene.

Saken er forelagt teknisk direktør og rådmann som begge er enige i anbefalingen.

Forslag til vedtak:

1. Kommunalutvalget vedtar å erverve seksjonene for svømme- og badeanlegget og idrettshallen i Aktivitetssenteret.
2. Med hensyn til bevilgning så vises det til rådmannens forslag til HP 2011-2014.
3. Det forutsettes at byggearbeidet starter snarest mulig i november 2010 og at kontraktsarbeidet er ferdig i mars 2013.

Ole Dag Myhrstad
eiendomssjef

Trykte vedlegg: Notat av 22.10.2010 fra Rambøll Norge AS vedr. Analyse og vurdering av kontraktssum og eierskap.

Utrykte vedlegg: Ingen

Bakgrunn for saken.

Bystyret behandlet 12.05.10 (sak 63/10) spørsmål om kommunalt eierskap av de offentlige arealene (svømme- og badeanlegg og idrettshall) og sa seg enig i rådmannens anbefaling om kjøp så snart kontraktssummen foreligger. Kommunalutvalget fikk fullmakt til å ta endelig stilling til kjøpet.

I tillegg til spørsmål om kjøp må saken også avklare at kommunens tjenestekjøp ligger innenfor den rammen bystyret satt for tjenestekjøpet da oppdraget ble tildelt Kruse-Smith AS og BR-Gruppen AS (sak 190/08).

Partene har inngått en tilleggsavtale 02.07.10 som forutsetter bl.a. at fristen for kommunen til å vurdere de to ovennevnte forhold settes til 02.11.10. Denne fristen er i ettertid partene blitt enige om må utsettes noe grunnet forsinkelse i forhandlingene.

Hovedgrepet i avtalen mellom Kristiansand kommune og Aquarama Kristiansand AS er noe endret mht prosessen og betingelsene for kommunalt erverv.

Avtalen som ble godkjent av kommunalutvalget 10.03.09 forutsatte at Aquarama Kristiansand AS (kalt Leverandøren) skulle levere et nøkkelferdig bygg hvor kommunen så skulle få levert de tjenestene som partene hadde avtalt. Kjøpesummen, kommunens årlige tjenestekjøp og Leverandørens husleie skulle så fastsettes når de endelige kostnadene for bygget forelå.

Etter forslag fra Leverandøren har partene blitt enige om en finansieringsmodell som innebærer at kommunen formelt blir byggherre. Fordelen med denne løsningen er at finansieringskostnadene i byggetiden reduseres da kommunen har gunstigere lånemuligheter. Ulempen er at kommunen påtar seg en større risiko enn det som var forutsatt i avtalen. Gjennom entreprisekontrakten har partene imidlertid blitt enige om formuleringer som i det store og hele opprettholder byggherreansvaret hos Leverandøren. I tillegg har kommunen i stor grad sikret sine interesser dersom Leverandøren eller dens underleverandører går konkurs.

Partene er også blitt enige om at kontraktssummen fastsettes nå og at den kun skal korrigeres for endringer i byggekostnadsindeksen frem til bygget skal overtas. Videre er kommunens tjenestekjøp i svømme- og badeanlegget bestemt for 2013 og beløpet kan ikke korrigeres før i 2014. Likeledes er Leverandørens leie av svømme- og badeanlegget bestemt. Dette grepet har medført en bedre forutsigbarhet med tanke på totaløkonomien for begge parter.

Dette hovedgrepet ble kommunalutvalget orientert om i møtet 28.09.10.

Kontraktssum, tjenestekjøp og husleie.

Kontraktssummen for et nøkkelferdig bygg (de offentlige arealene) er bestemt til:

- Kontraktssum for svømme- og badeanlegget kr 342.878.963,-
- Kontraktssum idrettshall kr 85.719.741,-
- Samlet kontraktssum (eks mva) kr 428.598.703,-

Kommunens tjenestekjøp omfatter svømme- og badeanlegget samt idrettshallen. Nivået på kommunens tjenestekjøp i svømme- og badeanlegget avhenger av kontraktssummens størrelse og hvilket rentenivå kommunen kan oppnå. Partene er blitt enige om et beløp på 13 MNOK (2013). I henhold til avtalen innebærer dette at Leverandørens leie av svømme- og badeanlegget skal tillegges dette beløpet med et

garantert minstebeløp på 6,6 MNOK i første driftsår (2013) slik at husleien blir 19,6 MNOK. Kommunen er dermed sikret en fast leieinntekt fra Leverandøren på 19,6 MNOK i hele driftsperioden.

Tjenestekjøpets størrelse i forhold til bystyrets ramme.

Rammen for hele tjenestekjøpet ble satt til 19,2 MNOK (30.09.11), forutsatt 250.000 besøkende til svømmehallen. Usikkerheten for kommunen er fortsatt hovedsakelig relatert til mva og spillemidler.

Når det gjelder det sistnevnte så har Kulturdepartementet ved brev av 15.10.10 gitt en idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning som innebærer mulig tilskudd i størrelsesorden 24 og 12 MNOK for idrettsbassenget (del av svømme- og badelandet) og idrettshallen. Departementet har tatt forbehold om at de må godkjenne driftsavtalen for svømme- og badeanlegget. Godkjenningen gjelder for 2 år og kommunen må derfor senere søke om forlengelse av den.

Spillemidler for idrettsbassenget må sees i sammenheng med hvordan mva-problematikken løses. Mva spørsmålet er ennå ikke endelig avklart. I våre beregninger har vi derfor skissert tre scenarier for mva, samt spillemidler for begge seksjonene og kun spillemidler for idrettshallen.

Samtlige alternativer viser at kommunens årlig kostnad per 30.09.2011 ligger innenfor rammen på 19,2 MNOK. Det vises for øvrig til trykt vedlegg fra Rambøll AS.

Tjenestekjøpets størrelse i deler av avtaleperioden.

Kommunens risiko er i tillegg til spillemidler og mva hvilke lånebetingelser kommunen kan oppnå. Ved å legge til grunn det dårligste alternativet for mva og spillemidler, men med en rente på 4,5% så vil kommunens årlige kostnader for begge seksjonene bli som følgende:

Worst case:		4,5 % rente			
Lånesum: 471 225 725					
		2013	2023	2033	2043
KK -Annuitet		25 607	25 607	25 607	25 607
KK - Tjenestekjøp		13 000	16 641	21 302	27 268
Driftskostnader Idrettshall		2 584	3 308	4 234	5 420
KK - Utgifter		41 191	45 556	51 143	58 295
- Leie fra AQ		19 600	19 600	19 600	19 600
Driftsinntekter Idrettshall		4 700	6 016	7 701	9 859
Evt Resultatfordeling		2 120	4 910	8 481	13 052
KK - Årlig kostnad		14 771	15 029	15 361	15 785

Forkortelser/definisjoner:

- KK – Kristiansand kommune
- AQ – Aquarama Kristiansand AS
- Annuitet – kommunens årlige finansieringskostnad
- Leie AQ – husleie fra AQ for svømme- og badeanlegget
- Resultatfordeling – 40% av overskudd fra svømme- og badeanlegg

Når det gjelder den såkalte *resultatfordelingen* må det sees i sammenheng med at partene i hele driftsperioden for svømme- og badeanlegget har løpende rett til å etablere driftsrasjonaliserende tiltak, herunder også tiltak som anses kommersielt hensiktsmessige. Kostnadene forbundet med dette skal dekkes som en driftskostnad for Leverandøren, før eventuell fordeling av driftsoverskudd. Dette innebærer at utgangspunktet for en eventuell resultatdeling vil kunne påvirkes av at slike investeringer legges inn som driftskostnader og påvirker driftsresultatet i selskapet, og derigjennom kommunens 40 % av overskuddet. Dersom partene ikke er enige om at et slikt tiltak er kommersielt hensiktsmessig eller partene er uenige om oppgraderingsbehovet av svømme- og badeanlegget, skal dette forelegges og avgjøres av en nøytral kompetent instans ("Kommisjonen").

For idrettshallen må det føres eget regnskap og dette driftsresultatet omfattes ikke av den nevnte resultatfordelingen. De beløpene som her er anvendt er estimerer og kan variere fra år til år.

Dersom det beste alternativet for spillemidler og mva legges til grunn vil tilsvarende tall for kommunens årlig kostnad bli:

Best case	4,5 % rente			
Lånesum: 435 431 227	2013	2023	2033	2043
KK -Annuitet	23 663	23 663	23 663	23 663
KK - Tjenestekjøp	13 000	16 641	21 302	27 268
Driftskostnader Idrettshall	2 584	3 308	4 234	5 420
KK - Utgifter	39 247	43 612	49 199	56 351
- Leie fra AQ	19 600	19 600	19 600	19 600
Driftsinntekter Idrettshall	4 700	6 016	7 701	9 859
Evt Resultatfordeling	2 120	4 910	8 481	13 052
KK - Årlig kostnad	12 827	13 085	13 417	13 841

Endringer i lånerenta med for eksempel + /- 0,25 % poeng gir følgende årlig kostnad for kommunen:

	<u>2013</u>	<u>2023</u>	<u>2033</u>	<u>2043</u>
Best case				
4,25% rente	11 989	12 247	12 579	13 003
4,75% rente	13 695	13 953	14 285	14 709
Worst case				
4,25% rente	13 865	14 123	14 455	14 879
4,75% rente	15 692	15 950	16 282	16 706

Kort om avtaler som forutsettes inngått.

1. Entreprisekontraktene.

Det må utarbeides en kontrakt for henholdsvis svømme- og badeanlegget og idrettshallen. Kontraktene er i skrivende stund ikke klare, men selve hovedgrepet er avklart mellom partene.

Kontraktene forutsetter at kommunen kan overta byggene i såkalt nøkkelferdig stand. Med det menes at arbeidet er utført i samsvar med forprosjektet og at alt som omfattes av

kontrakten kan tas i bruk som fullt funksjonelt anlegg i samsvar med alle offentlige krav. Kommunen skal altså ikke ha noe vesentlig mer ansvar enn den ville hatt ved det opprinnelige tjenestekjøpet.

Det er lagt opp til en betalingsplan som innebærer etterskuddvis betaling, hvor en har vurdert hvilke verdier som er skapt og hva som gjenstår for å slutføre byggingen ved en evt. konkurs. I tillegg til en restriktiv betalingsplan har kommunen sikret seg garantier ut over det som er vanlig i Norsk Standard.

2. Tjenestekjøps- og driftsavtalene.

Det er utarbeidet tjenestekjøps- og driftsavtale for henholdsvis svømme- og badeanlegget og idrettshallen.

Avtalen for svømme- og badeanlegget forutsetter at Aquarama Kristiansand AS via sitt selskap Aquarama Badedrift AS har alt ansvar for drift, vedlikehold og utvikling av bygningen med tilhørende anlegg. Kommunens forpliktelse er noe forenklet kun å betale det årlige tjenestekjøpet. Avtalen sikrer kommunen den brukstiden som har vært forutsatt og partenes rettigheter og forpliktelser er ivaretatt i samsvar med hovedavtalen mellom kommunen og Leverandøren.

Avtalen for idrettshallen forutsetter at Aquarama Kristiansand AS via sitt selskap Aquarama Service AS skal yte drifts- og vedlikeholdstjenester til markedsmessige priser. Dersom det ikke skjer, kan kommunen si opp avtalen. For denne seksjonen har kommunen ansvaret for alt utvendig vedlikehold (via eierseksjonssameiet) og utskiftning av idrettshallens tekniske anlegg/installasjoner og andre innretninger av fast karakter. Det er i samsvar med føringer i hovedavtalen.

3. Festeavtalen.

Det må utarbeides festeavtale for det arealet som tilsvarer Aktivitetssenterets "fotavtrykk". Her gjenstår det noe arbeid for å avklare avtalens innhold, men det er ingen uoverensstemmelser.

4. Seksjonering.

Det må avklares hvordan hele Aktivitetssenteret kan seksjoneres. Dette må vurderes opp mot reguleringsplanens rekkefølgebestemmelser og arbeidet er ikke avsluttet. Det er utarbeidet et forslag til vedtekter for seksjoneringssameiet og det er ingen uoverensstemmelser.

5. Leieavtalen.

Det må inngås en leieavtale mellom kommunen som eier av svømme- og badeland og Aquarama Badedrift AS. Det foreligger et avtaleutkast og det er ingen uoverensstemmelser.

Oppsummering/konklusjon.

På bakgrunn av ovennevnte redegjørelse legges det til grunn at bystyrets forutsetning om at kommunens tjenestekjøp i 2011-priser ligger innenfor rammen av 19,2 MNOK.

På denne bakgrunn anbefaler eiendomssjefen at kommunen erverver de arealene som inngår i de offentlige arealene på de betingelsene som fremgår av saken med tilhørende avtaler. Kontraktssummen inkludert mva - til sammen ca. kr 535.748.000 korrigert for byggekostnadsindeksen frem til mars 2013 - dekkes ved låneopptak. Investeringen er finansiert i rådmannens forslag til HP 2011-2014.

Rådmannen gis fullmakt til å godkjenne gjenstående avtaler. Dette er i samsvar med kommunalutvalgets vedtak ved behandlingen av avtalen mellom Aquarama Kristiansand AS og kommunen (sak 16/09).

Det forutsettes at byggearbeidet starter snarest mulig i november 2010 og at kontraktsarbeidet er ferdig i mars 2013.

Dato: 17.10.2010
Saksnr.: 200704003-65
Arkivkode O: PLAN:
Saksbehandler: Tone Iglebæk

Saksgang
Kommunalutvalget

Møtedato
02.11.2010

Lumberområdet. Næringsstrategisk vurdering av arealbruk i kommunedelplanen.

Sammendrag:

Bystyret vedtok endring av kommunedelplan for sentrale deler av Vågsbygd, desember 2009. Endringen omhandlet arealene på Lumber. Arealene er disponert slik at bolig og kontor ligger som en buffer mot eksisterende boliger. De rene næringsarealene med produksjonsrettet virksomhet ligger opp mot Elkem.

Bystyret bad om å få fremlagt en næringsstrategisk vurdering av fordeling mellom kontor og industriformål i forkant av at reguleringsplan for området legges ut på høring. Rådmannen sendte notatet til Elkem og Lumber til høring 13.08.10, med frist for uttalelse 03.09.10, utsatt til 29.09 etter ønske fra Lumber AS. Det foreligger uttalelse både fra Elkem og Lumber. Lumber AS har fått utarbeidet en vurdering av rådmannens notat hos Oxford Research.

Av hensyn til Elkem og mulig fremtidig utvidelse og fordi kommunen har en større reservekapasitet på regulerte kontorarealer, mener rådmannen det er viktigere å reservere arealer for produksjonsrettet virksomhet enn arealer for kontor. Dessuten er det allerede satt av god kapasitet med kontor og bolig på Lumber. Videre ønsker rådmannen som et minimumsbehov å opprettholde størrelsen på dagens kai. Dette for å ivareta mulige fremtidige behov, siden næringskai er en irreversibel knapphetsgode.

Oxford Research er ikke enig med rådmannens konklusjoner, og det danner basis for Lumber sin uttalelse. Elkem støtter rådmannens syn.

Forslag til vedtak:

1. Kommunalutvalget vedtar at rådmannens næringsnotat datert mai 2010 skal være førende for arbeidet med reguleringsplan for Lumber.

Tor Sommerset
Rådmann

Harald Karlsen
Teknisk direktør

Trykte vedlegg: Næringsstrategisk notat datert mai 2010
Uttalelse fra Elkem, datert 27.09.2010
Uttalelse fra Lumber, datert 29.09.2010

Bakgrunn for saken :

I sak "Lumberområdet – endring av kommunedelplan for sentrale deler av Vågsbygd – sluttbehandling" behandlet i bystyret 08.12.09 ble følgende vedtatt:

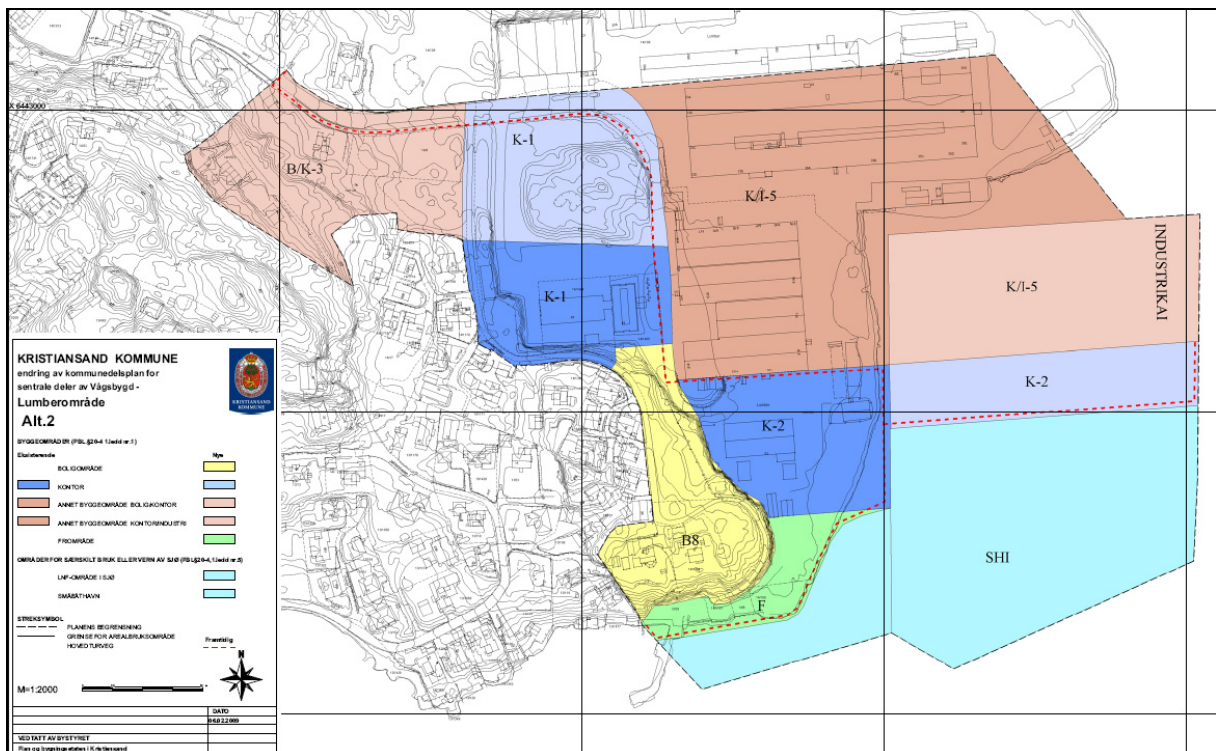
2. Bystyret ber om at rådmannen legger fram en næringsstrategisk vurdering av fordeling mellom kontor og industri på K/I-5 før reguleringsplan for området legges ut på høring. Vurderingen skal også svare på nødvendig omfang av industri kai på Lumber. Arbeidet med næringsstrategisk plan gis høy prioritet slik at forslag til reguleringsplan for området kan legges ut på høring så raskt som mulig.

3. Bystyret stiller seg positiv til at område K-2 kan utvikles med kombinert kontor og boligformål, og benevnes B/K-2. Den aktuelle utnyttelsen avklares i reguleringsplan for Lumber området. Det er en forutsetning at reguleringsplanen legger til rette for Elkems videre utvikling. Bystyret oppfordrer til at Elkem og Lumber samarbeider for å finne omforente og langsiktig gode løsninger for den samlede utnyttelsen av området.

Det har tatt mer tid enn antatt å få frem denne sak til politisk behandling, det skyldes nok alle involverte parter. Saksbehandler i plan- og utredningsstaben mottok oppgaven i slutten av februar. Utkast til notat forelå i mai. Lumber AS og Elkem AS har siden bystyret fattet sitt vedtak prøvd å komme til en omforent løsning og bad oss derfor vente med et eventuelt møte for å diskutere notatet. Etter dialog med partene bestemte rådmannen seg for å sende ut notatet i sommer. Fristen ble forlenget fordi Lumber AS ønsket å få utarbeidet en alternativ vurdering. Den foreligger nå og er utarbeidet av Oxford research.

Kort om næringsområdet og kommunedelplanen

Området som bystyret ønsker vurdert (K/I-5) er på 60 daa, og ligger langs ny næringskai. Det ligger en buffersone med kontor mellom K/I-5 og eksisterende boliger (K-1 og 2). Området nærmest Lumberkrysset er vist som bolig og kontor.

Kart: Vedtatt kommunedelplan, ikke justert etter bystyrets vedtak.

Lumberområdet er på 180 daa. Elkem og næringsområdet ved Svanedamsveien er på 350 daa. I Kristiansand har vi tre store sammenhengende næringsområder som ligger ved sjøen:

næringsområdet som strekker seg langs sjøen fra Hannevika til ferjeterminalen, den nye havna i Kongsgård/Vige og Elkem/Lumberområdet. Alle disse områdene er på 450-500 daa

I notatet til rådmannen er det gjort en vurdering av formålene kontor og industri, som er terminologien i plan- og bygningsloven. Disse begrepene er noe gammeldagse når man skal diskutere næring, fordi mange forbinder industri-formålet med den tradisjonelle tungindustrien slik den var tidligere (støy, lukt, røyk). En mer forklarende betegnelse ville være å skille mellom rene kontorbedrifter og bedrifter som driver med produktutvikling eller produksjonsvirksomhet av ulik slag. Hvis man ser på Elkem så har de et spenn fra forskningsvirksomhet som verken støyer eller lukter til den mer tradisjonelle tungindustrien. Det kan nok fremdeles være støyproblematikk knyttet til produksjonsbedrifter for eksempel viftestøy, trucker, kraner, og av den grunn er det viktig å nøye vurdere boligetablering i nærheten.

Konklusjonene til rådmannen er som følgende:

Med tanke på langsiktig verdiskaping i næringslivet, og ut fra det forhold at Kristiansand har en mangel på næringsarealer for produksjonsrettet virksomhet, særlig ved sjøen, at det gjennom intervjuer med næringslivet tyder på mangel på "industriarealer", og at det totalt sett ikke er noe mangel på arealer til kontorformål, blir det viktig å beholde arealer til produksjonsrettet virksomhet (industriformål).

Ut fra at Lumber som sjønært næringsareal, hvor prosessindustrien knyttet til fornybar energi allerede er plassert først og fremst gjennom Elkem Solar, kombinert med at forskningsmiljøet til Elkem ligger her, blir det viktig å ha dette området (K1-K5) i størst mulig grad i beredskap til industri. Med en fremtidig utvikling av prosessindustrien gjennom Eyde-nettverket, og for å legge til rette for å styrke konkurranseevnen til NCE NODE som energi- og teknologiklynge, er det viktig å ha sjønære industriarealer tilgjengelige, i nærheten til allerede eksisterende næringsvirksomhet. Hvorvidt test-anlegg for hhv prosessindustrien og leverandørindustrien for olje- og gass bør ligge på Lumber, foreligger det ikke noen endelige anbefalinger på.

Når det gjelder kontor ansees dette behovet å være dekket ved at det ligger større arealer til kontor i buffersonen mellom K/I-5 og eksisterende boligområde.

Kaibehov er vanskelig å anslå. Ny kai bør minimum ha samme dimensjoner som eksisterende 60-70 m lengde og dypde på 12 meter eller dypere.

Elkem sin uttalelse:

Elkem disponerer 246 daa. Av dette er 117 kontor/lettindustri, resten industriformål. Mesteparten av det regulerte industriformål er utnyttet. Noe utbygging kan gjøres vha arealeffektivisering og omdisponering. Større utbygginger som følge av eventuell videre industrisatsing i Kristiansand må foregå utenfor eget område på Fiskå.

Elkem mener rådmannens vurdering knyttet til arealknapphet på regulerte industriarealer, spesielt med kaimulighet er riktig. Likeledes vurderingen av at det er god tilgang på kontorarealer. De vektlegger særlig forhold mellom boliger og produksjonsvirksomhet. Elkem påpeker at boliger i B/K-2 begrenser deres fleksibilitet.

Elkem påpeker at det kan være problemer knyttet til realisering av utfylling på Lumber (for å skape mer byggegrunn), og mener av den grunn man bør bevare det som er regulert til industriformål på eksisterende landgrunn.

Elkem støtter idéen om senter for cleantech og er interessert i å diskutere samarbeidsmuligheter for pilotanlegg.

Lumber sin uttalelse:

Lumber baserer sin uttalelse på rapport fra Oxford Research, som konkluderer med følgende:

Globale og regionale utviklingstrekk tilsier at det er lite grunnlag for å forvente ny etablering av tradisjonell industrivirksomhet med betydelig plassbehov i Kristiansand. Fremtidig vekst vil bestå av behov for attraktive kontorer og kombinert montasje- og produsjonsvirksomhet.

Kristiansand har et betydelig behov for boligarealer, og viser til at bolig har en næringsstrategisk betydning for å tiltrekke seg og beholde ønsket arbeidskraft. Lumber vil være lett å betjene med kollektivtrafikk.

Kristiansand har med sine planlagte havneutvidelser tilstrekkelig havnekapasitet til å dekke forventet fremtidig vekst. Lumber trenger ikke være reserve.

Rådmannens oppsummering

Elkem mener kommunen må prioritere industri fremfor kontor, og viser til at ev nye satsinger på Elkem må skje utenfor de arealer de i dag disponerer. De er skeptiske til boliger nær inntil industriarealer.

I og med at Lumber støtter seg til rapporten fra Oxford research, vil rådmannen kommentere deres konklusjoner:

I rapporten redegjøres for trender i næringsutviklingen, planleggingsteorier og lokaliseringskriterier. Det pekes på Richard Florida sine teorier, ABC-metodikken, samordnet areal- og transportplanlegging og viktigheten av et godt boligmarked. Det er nettopp ABC tankegangen og samordnet areal- og transportplanlegging som ga den arealbruken som opprinnelig ble foreslått på Lumber, kontor og bolig. Bolig og kontor så tett opptil bussmetroknutepunktet er uten tvil god planlegging. Gjennom det arbeidet kommunen har hatt knyttet til kartlegging og forbruk av næringsarealer har man sett at det er nettopp næringsområder for produksjonsrettet virksomhet knappheten er størst, og at lagerbeholdningen for kontor er stor. Rådmannen kan heller ikke se bort fra det faktum at Elkem ligger ved siden av Lumber. Da kommunedelplan for Vågsbygd ble laget i 2000, var situasjonen en helt annen. Elkem tenkte mer som en eiendomsutvikler enn en industriutvikler, og så skjer det fantastiske at vi får en storstilt satsing på Elkem og utvikling av solcelleteknologi. I løpet av de 10 årene har vi hatt en arealutvikling i dette området – basert på en fremtidsrettet industri- og teknologiutvikling - som ingen av oss verken kunne forutse eller ane dimensjonen av. Det forteller oss også at vi må være forsiktige med omdisponeringer. Det forteller oss også at vi fortsatt er en industriby, men med en vesentlig større grad av høyteknologi og forskning enn tidligere.

Det at Elkem ligger så nær opptil sentrum, og med kort avstand til store boligområder gjør at de har et konkurransefortrinn ved rekruttering av ansatte. I kommuneplan for Kristiansand trekkes fornybar energi frem som fremtidig næringssatsing. Bedriftene i Kristiansand og omegn er i tet på dette feltet. Det er viktig å sikre arealreserver for denne typen bedrifter. Dette samsvarer godt med tenkingen til Richard Florida. Rådmannen vurderer innspill og konklusjoner i rapporten knyttet til generelle behov for økte arealer til boligformål (å passe inn i en eventuell høringsuttalelse til kommuneplanen (knyttet til boligarealer og boligbygging), og ikke som en del av en næringsstrategisk vurdering av fordeling mellom kontor og industriformål.

Når rådmannen konkluderer med at industri er viktigere enn kontor, ser ikke rådmannen for seg at det skal komme nye store tradisjonelle industribedrifter til kommunen. Det handler mer om å sikre muligheten for arealutvidelse til eksisterende industri samt tilrettelegge for eventuell "knoppskyting" hvis det behovet kommer, og sikre areal for ulike typer produksjons- og teknologibasert virksomhet. Det vi vet med sikkerhet er at når boliger etablerer seg i et område reduseres mulighetene for produksjonsrettet virksomhet.

Når det gjelder spørsmålet om næringskai så har rådmannen hele tiden vært klar på at dette ikke er et reserveareal for Kristiansand havn. I og med at næringsutviklingen skjer så raskt og det er vanskelig å spå langt frem i tiden er rådmannen føre- var og ivaretar ressurser man ikke kan få tilbake. Næringskai er definitivt et knapphetsgode og noe man ikke kan få tilbake når det er omdisponert.

Tone Iglebæk
17.10.2010